

1. feladat

Add meg a meghatározásnak megfelelő szót! A három szó utolsó három betűje megegyezik. Segítségként megadtuk a szavak első betűjét. Egy vonalra egy betűt kell írnod!

a) Házak közti szűk, keskeny utca.	s _ _ _ _ _
b) Engedelmességre bíró fenyítő eszköz.	o _ _ _ _
c) Folyóvizekben, mocsarakban élő ragadozó hüllő.	a _ _ _ _ _ _ _

3 pont

2. feladat

Minden sorban található **egy**, a jelentésében a többitől lényegesen eltérő mondás.

Karikázd be a számát!

a)	1. beletörik a bicskája	2. földbe gyökerezett a lába	3. kifogott rajta	4. nehéz fába vágta a fejszét
b)	1. levesz valakinek a válláról	2. torkában dobog a szíve	3. inába szállt a bátorsága	4. összerezett, mint a nyárfalevél

Melyik szópár illik a megadott szólásba? Karikázd be a megfelelő szópár betűjelét!

c) embert az is húzza

- A) Bátor – kard
- B) Szegény – ág
- C) Gazdag – erszény
- D) Okos – könyv

d) nem zörög a, ha nem fúj a

- A) gyertyán – trombita
- B) dudva – homok
- C) haraszt – szél
- D) fenyő – vaddisznó

4 pont

3. feladat

Olvasd el a versrészleteket, és oldd meg a feladatokat!

A)
 Düh csikarja fenn a felhőt,
 fintorog.
 Nedves hajjal futkároznak
 meztélábas záporok.
 Elfáradnak, földbe búnak,
 este lett.
 Tisztatestü hőség ül a
 fényesarcu fák felett.

B)
 Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni,
 Hisz zúzmarás a város, a berek...
 Fagyos kamrák kilincsét fölszaggatni
 És rakni, adjon sok-sok.....

C)
 Az olvadt hó beroskad
 és szertesüندörög,
 kondérok gőzölögnek,
 mint bíbor sült-tökök.

A jégcsap egyre nyúlik,
 a csöppje már nehéz,
 egy-egy kis tócsa pattan
 s szelíden égre-néz.

a) Melyik versrészletre illik legjobban a *Július* cím?

A versrészlet betűjele:

b) Keresd ki a C) betűjelű versrészletekből a hasonlatot, és írd le teljes alakjában!

.....

.....

c) Milyen költői eszköz a „fenn a felhőt, fintorog”? Karikázd be a megfelelő választ!

alliteráció ismétlés megszemélyesítés metafora

d) Az alábbiak közül melyik szó illik a B) jelű versrészlet 4. sorában található pontsor helyére?
 Karikázd be a megfelelő szót!

fényt meleget ételt tudást

4 pont

4. feladat

Írj a táblázat középső oszlopába olyan szót vagy szóalakot, amelynek jelentése megegyezik az adott sor másik két oszlopában megadott kifejezés értelmével! A szavakat írd a táblázat középső oszlopába!

a)	Bizalmasan szólít, beszél.		Nyíltartó, nyíltok.
b)	Lapos, csonthéjas termés, benne ízletes maggal.		Torokban lévő szerv.
c)	Dohányzásra használt, levélből összetekert vastag rúd.		Középkorú vagy idősebb férfi bizalmas megnevezése.
d)	Fonalat szűk nyíláson átdug.		Vízparton, nedves helyen élő fafaj.

4 pont

5. feladat

Olvasd el a sportpálya házirendjét, és oldd meg a feladatot!

A sportpálya rendeltetésszerű és házirendhez igazított használata alapfeltétele a folyamatos használhatóságnak.

1. A sportpálya csak előzetes megbeszélés, egyeztetés után használható.
2. A sportpálya az időjárástól függően
 - március 15-től június 30-ig, valamint szeptember 1-től október 31-ig 10-21 óra között,
 - július 1-től augusztus 31-ig 16-21 óra között, naponta legfeljebb 4 óra időtartamig használható
3. Esős, csapadékos időjáráskor a pálya nem használható.
4. A pályára lépni csak műfüves pályára, illetve teremfutballra alkalmas sportcipőben lehet, a stoplis (műanyag és fém) cipő használata nem megengedett.
5. A pálya nem rendeltetésszerű használatából adódó költségek az igénybe vevőt terhelik.
6. A pályán hagyott tárgyakért az üzemeltető felelősséget nem vállal!
7. Tilos a pályára állatot bevinni!
8. Tilos a pálya területére üveget, bármilyen hegyes, éles vagy súlyos tárgyat bevinni, illetve a területet beszennyezni!
9. A pálya területén és 5 méteres környezetében dohányozni tilos!
10. A pályán vagy annak környezetében bekövetkező balesetekért a pálya üzemeltetője felelősséget nem vállal, azt mindenki csak saját felelősségére használhatja!
11. A pálya és környéke térfigyelő kamerával védett terület. Az esetleges rongálás szabálysértési, ill. büntető eljárás megindítását, továbbá anyagi kártérítést von maga után!

Az alábbiakban **a sportpályával kapcsolatos helyzeteket** olvashatsz. A házirend alapján válaszold meg a szituációhoz kapcsolódó kérdést a megfelelő betűjel beírásával!

Lehetséges válaszok:

- A) Igen, mert a szabályzat lehetővé teszi ezt.
- B) Nem, mert a szabályzat nem teszi lehetővé ezt.
- C) Nem tudható, mert kizárólag a szabályzat alapján nem dönthető el.

a) Péter barátaival július 15-én 17 órától 20 óráig bérbe szeretné venni a sportpályát, hogy két futballmeccset is le tudjanak játszani. Lehetséges lesz ez számukra?

Betűjel:

b) Barbarának van egy kutyája. A barátnőjével használni szeretné a sportpályát, de nem tudja megoldani kis kedvence felügyeletét, ezért be szeretné vinni magával. Megteheti?

Betűjel:

c) Márkó a műfüves pályára az új, műanyag stoplis cipőjében szeretne belépni. Megteheti?

Betűjel:

d) Vivien a sportpálya használata után ott felejtette a kabátját. Mikor másnap visszament érte, nem találta ott, ezért a sportpálya üzemeltetőjéhez fordult kártalanításért. Lehetséges-e kártalanítása?

Betűjel:

e) László biciklivel érkezett, a portásfülke mellett állította le a biciklijét. Helyesen járt el?

Betűjel:

5 pont

6. feladat

Melyik a helyes, melyik a helytelen? Írj középre 1-est, ha csak a bal oldali; 2-est, ha csak a jobb oldali; 3-ast, ha mindkét alak helyes! Írj X-et, ha egyik alak sem helyes a sorban!

bal oldali		jobb oldali
sikoly		mulya
szalag		szólló
megtellt		sárgállt
hélya		pója
engedelmissen		szelid
megtudja csinálni		pelyhes

6 pont

7. feladat

Olvasd el Zelk Zoltán: A patak meséje című művének szövegrészletét!

Amikor idáig ért a bokor az olvasásban, megszólalt a patak: – Egy percre megállhatok, a végét már én mondom el. Amikor ezt meghallottam a madártól, én is útra keltem. Patakká váltam, s azóta is mindennap elszaladok folyóvá lett testvéremhez. Legkisebb testvérem, a forrás üzenetét viszem a folyóhoz, ő pedig a tengerhez. Így élünk mi négyen.

Írd ki azt a szót a szövegből, amely megfelel az adott meghatározásnak!

a) felsőfokú melléknév:

b) az első mély hangrendű főnév:

c) egy olyan szó, amelynek alakját ezekre az elemekre lehet bontani: szótő + jel + rag:

.....

d) mély hangrendű, két szótagból álló főnév az utolsó előtti mondatban:

.....

e) igekötős ige a negyedik mondatban:

5 pont

8. feladat

Válaszd el az alábbi szavakat valamennyi lehetséges helyen! A szótaghatárokat kötőjellel jelöld!

a) robbantás:

b) megjutalmazták:

Az alábbi szavak közül közvetlenül melyik után áll a betűrendben a **mézes** szó? Írd a pontsorra!

maradék méret mészkö méreg

c) A kiválasztott szó:

3 pont

9. feladat

Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

Lázár Ervin: A fába szorult hernyó

Egyszer fába szorult egy hernyó. Jó magas fa legfelső ágába. És jajgatott, jajongott, sírt keservesen.

Szép hernyó volt. Piros vonalakkal meg kékekkel csíkozott. És természetesen sárgákkal is. A szeme, mint két rubin. Vagy három rubin, mert nem tudom pontosan, hány szeme volt a hernyónak. De akár kettő, akár három, gyönyörű volt. Bár most sírt mind a két (vagy mind a három) szemével. Pik-pak, hullottak a könnyek. Avagy pik-pak-puk. Az esetben, ha három szeme volt.

Különbön szépek voltak a könnyei is. Sőt talán a könnyei voltak a legszebbek.

- Valaki bömböl - dörögte a medve.
- Valaki ordít - rivallta a farkas.
- Valaki szepeg - mekegte a kecske.
- Valaki sír! - kiáltott a róka.
- Valaki zokog - makogta a nyúl.
- Valaki rí - recsegte a borz.
- Valaki sír-rí - cincogta az egér.
- Valaki itatja az egereket - mondta a hőscincér.
- Valaki nagyon keservesen sírdogál - mondta a katicabogár.
- Ej, ki lehet? - kérdezték mind együtt.

Ez úgy hangzott, mint a karének. A medve, a farkas, a róka: basszus. A kecske: tenor. Alt: a borz és a nyúl. Az egér, a cincér s a katica: szoprán.

Az meg ott fent sírt-rítt tovább.

- Mentsük meg - mondta a medve; a medvéknek ugyanis általában jó szívük van.
- Mentsük! - vágta rá a farkas, a kecske, a róka, a nyúl, a borz, az egér és a hőscincér.

Ja és a katica is rávágta!

Mivelhogy általában a farkasoknak, a kecskének, a rókáknak, a nyulaknak, a borzoknak, az egereknek és a hőscincéreknek is jó szívük van.

Ja igen, és a katicáknak is!

- De hogyan mentsük meg? - kérdezte a cincér.
- Megrázom a fát - mondta a medve.

A róka röhögött.

- Üvöltök egyet, s attól a fa elengedi - vélte a farkas.

A róka heherészett.

- Tanácsokat kell neki adni - rebegte a kecske.

A róka kacarászott.

- Helikoptert kell bérelni - így a nyúl.

A róka hahotázott.

- Fel kell ugrani az ágig - tanácsolta a borz.

A róka rötyögött.

- Avagy izé - jelentette ki magabiztosan a cincér.

A róka röhécselt.

- Mit röhécselsz, kacarászol, heherészel, hahotázol? - mérgeződött a katica. - Inkább azt mondd, hogyan menthetjük meg!

- Talán neked nincs ötleted? - kérdezte tőle a róka.

- De igenis van! - kiáltott a katicabogár. - Egymás hátára kell állnunk, úgy elérjük.

- Na lám - mondta a róka -, nemcsak hét pettyed van, de eszed is.

Eldőlt hát, hogy egymás hátára állnak. Kicsit még vitatkoztak azon, ki legyen legalul. A nyúl a rókát akarta, a borz az egeret, a kecske a katicát.

- Nem akarok megint heherészni - mondta a róka.

- Így kell felállnunk: alul a medve, rajta a farkas, aztán a kecske, kecskén a borz, rajta a nyúl...

- Hohó!... - vágott közbe a katica. - Talán úgy, hogy a kecskén te, s rajtad a borz, aztán a nyúl.

- Na jó - egyezett bele a róka -, szóval rajtam a borz, a borzon a nyúl, rajta az egér, aztán a cincér, s legtetején a katica. Ő épp eléri azt az egyént, aki fent bömböl.

Nosza, felugrottak egymás hátára. Legtetőn a katica.

- Egy hernyó! - kiáltotta.

- Eléred? - kérdezték a többiek.

A katica nyújtózott, de egy icipici hiányzott. Bánatosan leszólt hát:

- Még egy hangya kellene. Egy picurka hangya. Ha ráállna a hátamra, épp elérné.

- Látod - mondta dühösen a cincér -, nekem kellene legfelül lennem. Én nagyobb vagyok, mint te, én éppen elérném.

A róka erre megint heherészett.

- Ne vihogj, rázkódik tőle a májam - mordult rá a borz.

A katica meg mérgeződött fent.

- Ej, de buta vagy, te cincér! Hát azt hiszed, ha te lennél legfelül, magasabbak lennénk?

- Azt! - vágta rá a hőscincér.

- Na jó, akkor cseréljünk helyet!

Helyet cseréltek, a cincér ráállt a katica hátára, persze éppen úgy nem érte el a hernyót, mint a katica.

- Érdekes, pedig én nagyobb vagyok - csodálkozott.

A borz meg fájdalmasan felkiáltott:

- A májam!

Merthogy a róka megint csak röhécselt.

A fába szorult hernyó meg jajgatott, sírt, jajongott.

Nagyon-nagyon fába szorult.

- Azt mondod, egy hangya kellene? - kérdezte legalul a medve.

Kicsit lihegve mondta, hiába, nem volt könnyű a farkas, a kecske, a róka, a borz, a nyúl, az egér, a cincér s a katica.

- Igen, egy hangya - mondta a katica -, egy icipici hangya. Akármilyen icurka-picurka.

- Hej, hangya! Hangya! Gyere ide, hangya! - kiabálták mindannyian.

De hiába, mert éppen nem járt arra egy hangya sem. Vagy ha arra járt, nem akart segíteni. Pedig általában a hangyáknak is jó szívük van!

Egy hangya, egy kis hangya, egy icurka-picurka hangya!

Így aztán nem sikerült megmenteni a hernyót.
Sírhatott-ríhatott.

a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZ vagy HAMIS az alábbi állítás!
Karikázd be a megfelelő választ!

Az író az erdei állatok beszédét egy kórus énekéhez hasonlította.	IGAZ – HAMIS
Az egymás hátára álló állatok közül a katicabogár középen foglalt helyet.	IGAZ – HAMIS
A szövegben található heherészett és hahotázott kifejezés szomorúságot, bánatot jelöl.	IGAZ – HAMIS

3 pont

b) Sorold fel a szövegben előforduló erdei állatokat nagyságuk sorrendjében! Csak a segítség adásában részt vevő állatokat sorold fel! Kezdd a legkisebbel!

.....

.....

2 pont

c) A mesében a róka folyamatosan nevet a hernyó fába szorulásán. Magyarázd meg ennek okát! Húzd alá azt a mondatot, amelyik a legpontosabban kifejezi a róka viszonyulását a hernyóhoz!

A róka kétségbeesésében nevet a hernyó sorsán, nagyon szeretne neki segíteni.

A róka közömbös a hernyó iránt, inkább mulatságosnak tartja, kineveti, de legalább segít a többieknek.

A róka gúnyolódik a hernyón, kárörvend és nem is segít kiszabadításában.

1 pont

10. feladat

Folytasd **8–10 mondattal** a történetet, amelynek első mondatait megadtuk! Ügyelj arra, hogy elbeszéléseid nyelvi és tartalmi szempontból **logikusan kapcsolódjon** a kezdőmondatokhoz! Kerek, lezárt fogalmazásodban **ne legyen párbeszéd!** Ha a fogalmazásod 4 mondatnál rövidebb, akkor az nem értékelhető. Ha a fogalmazásod 8 mondatnál rövidebb, az jelentős pontlevonással jár.

10 pont

Jónás, a kalózkapitány egyszer egy tengeren hánykolódó csónakra lett figyelmes. A tutajocskában egy hajótörött fiú üldögélt, aki megmentőinek busás jutalmat ígért a közeli, lakatlan szigeten. Arannyal és drágakövekkel teli spanyol kincsesládákról beszélt, amelyeket társai gondosan elástak. A kapitány a sziget felé vette az útirányt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PONTOZÁS

	Elérhető pont	Elért pont
1. feladat	4 pont	
2. feladat	4 pont	
3. feladat	4 pont	
4. feladat	5 pont	
5. feladat	3 pont	

	Elérhető pont	Elért pont
6. feladat	5 pont	
7. feladat	6 pont	
8. feladat	5 pont	
9. feladat	4 pont	
10. feladat	10 pont	
összesen	50 pont	